

JOKAISEN OIKEUDET VISA - VASTAA KYLLÄ/EI

1. Olet lähdössä sieni- ja marjaretkelle. Saatko jokaisenoikeudella poimia marjoja tai sieniä kenen tahansa metsästä?
2. Olet kiinnostunut laajentamaan ruokavaliotasi hyönteisiin. Saatko jokaisenoikeudella kerätä muurahaisen koteloita, eli munia, ruoaksi?
3. Olet retkellä metsässä. Haluat keittää kahvit. Saatko jokaisenoikeudella tehdä nuotion metsään?
4. Olet juoksulenkillä ja vastaasi tulee kyltti "Yksityistie". Saatko jatkaa matkaa jokaisenoikeudella?
5. Olet koiran kanssa ulkoilemassa. Pääsisit helpoiten metsään sen reunalla olevan talon pihan poikki. Talossa eikä pihalla näytä olevan tällä hetkellä ketään. Saatko jokaisenoikeudella oikaista pihan poikki?
6. Olet innostunut superfoodeista ja haluat valmistaa teetä pakurikäävästä, jota olet nähnyt lähitöllä olevassa koivikossa. Saatko jokaisenoikeudella käydä ottamassa käävästä palan?
7. Olet virittelemässä tulta nuotiopaikalla ja huomaat viereisessä koivussa puoliksi irti roikkuvan tuohenpalan. Saatko jokaisenoikeudella irrottaa sen sytykkeeksi?
8. Harrastat kalliokiipeilyä. Saatko jokaisenoikeudella harjoitella missä haluat?
9. Olet maalla lomalla ja lähdet koirasi kanssa ulkoilemaan. Saatko jokaisenoikeudella pitää koiraa vapaana metsässä?
10. Keräät puuta nuotiota varten. Saatko jokaisenoikeudella hakata kaatuneesta puusta polttopuita tai ottaa pystyyn kuivuneesta puusta sytykkeitä?
11. Olet saanut maanomistajalta luvan tehdä nuotion grillataksesi makkaraa. Saatko aina tehdä avotulen jos sinulla on maanomistajan lupa?
12. Törmäät aivan tavallisessa metsässä kylttiin, jossa lukee "Metsässä liikkuminen kielletty". Voidaanko jokaisenoikeuksiin perustuvaa kulkua kieltää tai rajoittaa?
13. Haluat nauttia kesäisen metsän tuoksusta ja linnun laulusta. Saatko jokaisenoikeudella kävellä kenen tahansa metsässä?

- 14.** Harjoittelet mopolla ajoa ja haluat vähän haastetta. Saatko jokaisenoikeudella ajaa mopolla metsässä?
- 15.** Englantilaiset ystäväsi ovat vierailulla luonasi. Lähdet heidän kanssaan sieniretkelle. Saavatko ystäväsiikin poimia marjoja tai sieniä jokaisenoikeudella?
- 16.** Haluat tehdä joulukoristeita. Saatko jokaisenoikeudella kerätä jäkälää ja sammalia koristelua varten?
- 17.** Haluat laittaa kauniita kiviä pihamaasi koristeeksi. Saatko jokaisenoikeudella kerätä luonnon kiviä rannalta pihamaallesi?
- 18.** Olet kesällä mökillä ja lähdet vierailulle naapurissa olevalle maatilalle. Saatko jokaisenoikeudella kävellä naapurisi pellon poikki?
- 19.** Olet askartelemassa joulukoristetta. Saatko jokaisenoikeudella kerätä käpyjä puista sitä varten?
- 20.** Haluat valmistaa pihlajanmarjahyytelöä ja katajanmarjoilla maustettua hirvipaistia. Saatko jokaisenoikeudella poimia katajanmarjoja ja pihlajanmarjoja?
- 21.** Lähdet soutelemaan. Saatko jokaisenoikeudella onkia?
- 22.** Olet virittänyt nuotion sallitulle tulentekopaikalle. Saatko jokaisenoikeudella hakea läheisestä järvestä talousveden nuotiopaikalle?
- 23.** Haluat järjestää koulun hiihtopäivän lähistöllä olevalla alueella. Saatko tehdä näin jokaisenoikeuksiin vedoten?
- 24.** Lähdet ystäväsi kanssa vaellukselle. Saatteko jokaisenoikeudella teltailla metsässä?
- 25.** Olet hiihtelemässä keväthangilla. Saatko jokaisenoikeudella hiihtää pellon poikki?
- 26.** Lähdet poimimaan kukkia isoäidille. Saatko jokaisenoikeudella poimia kimppuusi kaikkia kukkia, joita löydät?
- 27.** Saatko jokaisenoikeudella lähteä kävelyille jäälle?
- 28.** Lähdet veneretkelle. Saatko jokaisenoikeudella rantautua veneellä asumattomalle rannalle?
- 29.** Haluat kokeilla uusia uistimiasi. Saatko jokaisenoikeudella kalastaa vieheellä?
- 30.** On kaunis talvipäivä ja päätät lähteä pilkille. Saatko jokaisenoikeudella pilkkiä?

OIKEAT VASTAUKSET

- 1. Kyllä.** Luonnonvaraisia marjoja ja sieniä voi poimia jokaisenoikeudella ilman maaomistajan lupaa. Älä kuitenkaan mene lähelle pihapiiriä, vaan kunnioita kotirauhaa.
- 2. Kyllä.** Muurahaisen koteloita saa kerätä ilman maanomistajan lupaa. Muurahaiskekoa ei kuitenkaan saa rikkoa eikä keräämisestä saa jäädä pysyvää jälkeä luontoon.
- 3. En saa.** Nuotiota tai muuta avotulta ei saa tehdä ilman maanomistajan lupaa, paitsi hengen hädässä. Keitä kahvit retkikeittimellä. Maastopalovaroituksen voimassa ollessa nuotiota ei saa sytyttää metsään edes maanomistajan luvalla.
- 4. Kyllä.** Yksityisteillä voi liikkua jokaisenoikeudella esimerkiksi jalan, hiihtäen ja pyöräillen. Piha-alueelle ei kuitenkaan saa mennä, sillä se rikkoo kotirauhaa.
- 5. En saa.** Toisen pihamaata ei saa käyttää kulkutienä. Toisen pihamaalle meneminen on myös rangaistavaa, jos rikotaan kotirauhaa.
- 6. En saa.** Käävät ovat sieniä, joita saa jokaisenoikeudella poimia puuta tai kantoa vahingoittamatta. Pakurikäppää ei kuitenkaan ole mahdollista irrottaa ilman puuaineksen vaurioitumista, joten sen ottamiseen vaaditaan maanomistajan lupa. Myöskään rauhoitettuja kääpiä ei saa poimia.
- 7. En saa.** Eläviä puita ei saa vahingoittaa. Kaatuneesta tai pystyyn kuivuneesta puusta ei myöskään saa ottaa oksia, tuohta tai kaarnaa, eikä kaatuneiden puiden ottaminen polttopuuksi ole sekään jokaisenoikeuden piirissä. Jokaisenoikeudella saa kerätä vain maahan pudonneita oksia, neulasia ja käpyjä.
- 8. Kyllä.** Kalliokiipeily kuuluu jokaisenoikeuden piiriin. Kallioon ei kuitenkaan saa tehdä kiinteitä rakenteita eikä puustoa tai sammal- ja jäkäläkasvustoa saa vahingoittaa.
- 9. En saa.** Toisen alueella koira ei saa pitää milloinkaan irti ilman maanomistajan tai metsästys-oikeuden haltijan lupaa. Edellä olevan lisäksi koirat on pidettävä kytkettyinä tai välittömästi kytkettävinä maaliskuun 1. päivästä elokuun 19. päivään saakka.
- 10. Ei saa.** Kaatuneesta tai pystyyn kuivuneesta puusta ei saa ottaa oksia, tuohta tai kaarnaa, eikä myöskään kaatuneiden puiden ottaminen polttopuuksi ole jokaisenoikeuden piirissä. Jokaisenoikeudella saa kerätä vain maahan pudonneita oksia, neulasia ja käpyjä.
- 11. En saa.** Jos maastopalovaroitus on voimassa, avotulta ei saa sytyttää metsään tai sen läheisyyteen edes maanomistajan luvalla. Ulkoilu- ja leirintäalueilla on tulen tekoon usein varattu erityiset paikat, eikä tulta pidä näillä alueilla tehdä muualle.
- 12. Ei.** Jokaisennoikeuksiin kuuluvaa liikkumista ei voi rajoittaa. Kulkua eri alueilla voidaan rajoittaa viranomaisten päätöksiin perustuvien kielloin tai jos paikalla on jokin vaara aiheuttava tekijä. Puolustusvoimat voivat rajoittaa liikkumista alueillaan.

- 13. Kyllä.** Jalan, hiihtäen ja pyöräillen liikkuminen on sallittua luonnontilaisilla tai siihen verrattavilla alueilla, jos siitä ei aiheudu vahinkoa. Maanomistajan erityiseen käyttöön ottamilla alueilla, kuten pelloille, puutarhaan tai puolustusvoimien alueille et saa mennä.
- 14. En saa.** Moottoriajoneuvoa ei saa käyttää maastossa ilman maanomistajan lupaa.
- 15. Kyllä.** Jokaisenoikeudella ovat samat kaikille, eivät vain suomalaisille tai Suomessa asuville.
- 16. En saa.** Jäkälien ja sammaleiden kerääminen ei kuulu jokaisenoikeuksiin.
- 17. En saa.** Maa-aineksen, kuten soran ja kivien keräämiseen tarvitaan maanomistajan lupa. Yksittäisiä kiviä saa ottaa taskuun.
- 18. En saa.** Viljelyksessä olevilla pelloilla ei saa liikkua kasvukauden aikana. Kesällä pellot on kierrettävä teitä tai ojan pientareita pitkin. Porteista kuljettaessa ne on muistettava sulkea. Kasvukauden ulkopuolella pelloilla voi liikkua, jos varmuudella tietää, ettei siitä aiheudu haittaa. Peltoja viljellään eri menetelmillä, joten mikäli olet epävarma, kysy maanomistajalta lupa liikkumiseen.
- 19. En saa.** Puista ei saa ottaa oksia, käpyjä, pähkinöitä tms. ilman maanomistajan lupaa. Maahan tippuneita saat kerätä.
- 20. Kyllä.** Itse asiassa katajanmarjat ovat biologisesti käpyjä, mutta niitä saa poimia kuten muita marjoja jokaisenoikeudella nojalla. Myös pihlajanmarjoja saa poimia puuta vahingoittamatta. Jokaisenoikeus ei katso, kasvavatko marjat puussa, varvussa vai pensaassa.
- 21. Kyllä.** Onkiminen ja pilkkiminen on jokaisenoikeudella sallittu, mutta viehekalastusta varten on 18–64-vuotiaiden henkilöiden maksettava kalastonhoitomaksu.
- 22. Kyllä.** Vesilaki antaa luvan veden ammentamiseen talousvedeksi, peseytymiseen sekä uimiseen sillä edellytyksellä, ettei siitä aiheudu häiriötä.
- 23. En saa.** Joukkotapahtumia, kuten erä-, hiihto- ja suunnistuskilpailuja, ei pidä toteuttaa nojautumalla pelkästään jokaisenoikeuksiin, jos vahingon tai haitan vaara on ilmeinen. Niiden järjestämisestä on hyvä sopia maanomistajan kanssa etukäteen.
- 24. Kyllä.** Tilapäinen luonnossa oleskelu, levähtäminen, uiminen ja tilapäinen leiriytyminen, kuten viikonlopun tai muun lyhyen ajan kestävä telttailu, on sallittua siellä missä kulkeminenkin, kunhan siitä ei aiheudu vahinkoa tai haittaa maan omistajalle tai haltijalle.
- 25. Kyllä.** Talvella pellon yli voi hiihtää. Sen sijaan kasvukaudella viljelyksessä olevilla pelloilla ei saa liikkua.
- 26. En saa.** Rauhoitettuja kukkia et saa poimia, kaikkia muita saat. Esimerkiksi kangasvuokko ja neidonkenkä ovat harvinaisia, rauhoitettuja kasveja. Jäkäliä ja sammalia ei saa kerätä.
- 27. Kyllä.** Jokaisella on oikeus kulkea jäällä, mutta siitä ei saa aiheutua tarpeetonta häiriötä.

28. Kyllä. Vesillä liikkuja on oikeutettu käyttämään ranta-alueita lepoon ja virkistytymiseen siellä, missä liikkuminenkin on sallittu.

29. En saa. Onkiminen ja pilkkiminen on jokaisenoikeudella sallittu, mutta viehekalastusta varten on 18–64-vuotiaiden henkilöiden maksettava kalastonhoitomaksu.

30. Kyllä. Onkiminen ja pilkkiminen on jokaisenoikeudella sallittu, mutta viehekalastusta varten on 18–64-vuotiaiden henkilöiden maksettava kalastonhoitomaksu.

Lähde: Suomen Metsäyhdistys | smy.fi/opeta-opsi/oppimateriaalit/testit